

D. O. M.

POSITIONES ANATOMICÆ
ET
CHIRURGICÆ.

EX ANATOMIA.

ELEGANTIOREM sese prorsùs in modum exhibet humani corporis fabrica, opus numeris planè omnibus absolutum, idemque permansurum Creatoris potentiæ monumentum. Meditata *porrò hujus-cè operis contemplatio* quantam præbeat admirandi ansam, quantum afferat jucunditatis & utilitatis liquidò cùm pateat, Ubinam gentium ii reperiantur quibus non arrideat sui cognitio? Illa autem scientia in hominem rectè sentientem si apprimè quadret, quantò necessaria magis censeri debet Chirurgis, huic, ut artis studio, ità & muneris officio peculiariter mancipatis. De variis Abdominis vulneribus acturos, partes quibus hæc cavitas conflatur, paucis exponere juvat.

ABDOMEN pars trunci inferior, à pectore Diaphragmatis ope septum, Xiphoïdè, ossibus Pubis, Sacro, Coxidè, lumborum Vertebris, costis Spuriis, & Musculis præsertim Abdominalibus circumscribitur.

USITATISSIMA est illius tùm in partes, tùm in regiones divisio: regionum nomine intelliguntur, designati quidam limites ad explanatiorem partium contentarum investigationem.

ABDOMINIS partes internæ & externæ: hæ in communes, dividuntur & proprias; communes, cutis & pinguedo; propriæ, ossa, Cartilagines, Membranæ, Musculi; circà Musculo- præcipuè

notanda occurrunt numerus, ſitus, fibrarum tractus, foramina, Aponevroſes in lineam albam deſinentes, quibus Muſculi recti ad inſtar Vaginæ includuntur.

SECTIS cautè Muſculis inſpiciendum ſe præbet Peritonæum. Hæc membrana lævis, tenuis, muco oblita, textû cellulari donatur, cujus ope cum totâ Abdominis periphæriâ connectionem habet, ſi tamen immediatam Peritonæi cum Diaphragmate & lineâ albâ cohæſionem exceperis. Protenditur & partibus contentis involucra peculiaria & varia ligamenta ſuppeditat: intra textum cellularem poſteriùs reconduntur Vaſa majora, Renes, Glandulæ renales, Ureteres, Vaſorum ſpermaticorum ortus; anteriùs in conſpectum prodeunt Vaſa umbilicalia, Veſica, & quædam è Genitalibus. Proceſſus quibus Vaſa ſpermatica & cruralia involvuntur, in Chirurgicam quoque animadverſionem veniunt.

VISCERA Peritonæi ſacco incluſa plurima apparent, in parte ſuperiori ſub Diaphragmate ſitum obtinent, Hepar cum ſuâ cyſtide felleâ, Ventriculus, & Lien; Ventriculo ſubjacet ſpatio quodam triangulari incluſum Pancreas. Maximam Abdominis partem occupant Inteſtina Meſenterio alligata, craſſiora ad periphæriam, in centro tenuiora: his incumbit Omentum multâ pinguedine gaudens. In pelvi ſpectantur inteſtinum rectum, veſica, parteſque Genitales diverſæ pro diverſo ſexû.

FABRICA diſcrepant partes in Abdomine contentæ; aliæ Membranaceæ; aliæ Glanduloſæ, hæ ſubſtantiam denſam, illæ cellularem exhibent. Variis etiam uſibus inſerviunt, chilo ſcilicet, ſecretionibus, & generationi. De his ampliùs diſſerere non eſt animus, *propoſita ſolvere conabimur.*

EX CHIRURGIA.

PRÆVIAM Solidarum in ſtatû naturali partium Speculationem, niſi ratio ſubſecuta fuerit, quâ valeat earumdem læſarum obtineri curatio, irritæ quodam modo ceſſerint tot noſtræ elucubrationes; ſapienter itaque conſtituit provida Naturæ benignitas, ut quidquid damni Mortalium ſeu imprudentia ſeu ferocitas intuliſſet, auxiliatrici ferè Chirurgorum ſagacitate reſarciretur. Aliter, non ità diuturno temporis intervallo de humano genere conclamatum foret. Quàm plurimas verò inter morborum claſſes aptæ partium conformationi officientes, non immeritò primas ſibi vindicare videntur Abdominis vulnera, quæ quidem hîc loci evolvenda aggredimur.

ABDOMINIS vulnera penetrant, vel ſolas partes externas

lædunt, præcipua horum diſcrimina, à causâ, figurâ, ſitû, naturâ partium læſarum, & accidentibus repetenda.

PENETRENT nec-ne vulnera, ſimplicia ſunt aut implicata; implicatio enim à naturâ partium læſarum pendet: ſi quidem vulnera quædam involucris hujus cavitatis inflicta comitari poſſunt Hæmorragia haud facilè ſiſtenda, inflammatio, ſumma tentio, abceſſus, febris, convulſiones, aliaque lethalia ſimptomata, niſi Artis beneficio, venarum ſectionibus repetitis, ampliatione avertentur. Aliàs quippè cavitas transfigitur abſque ullo ſauciati damno, ut non raro experientiâ comprobatum eſt.

IN vulneribus penetrantibus, intactæ remanent aliquandò partes internæ, ſæpiùs læduntur, & varia fit in cavum aut extrà pro diversâ partis indole effuſio.

VERSUS Vulneris orificium, ſi non ſit anguſtius, fluctuantes nonnunquàm erumpunt, nec rarò per vulneris oras adeò ſtrangulantur, ut non niſi difficili negotio reducantur.

SENSIBUS & ratione dijudicantur Abdominis vulnera, viſus quidem, & tactus immediatus non parùm ad explorationem vulnerum conducunt; ſpecillum verò & injectiones, ut media non tantùm infida ſed & noxia improbamus.

SIGNA rationalia, ex Galeno quinque, nempè actio læſa, excretio, accidentia cuique parti & vulneri propria, vulneris ſitus, & dolor quo pars ſauciata diverſi modè cruciatur; duo hæc ultima juxtà nos incertiſſima.

SIMPLICIUM Abdominis vulnerum coadunatio fit unicus medentis ſcopus, accidentia tamen venæ ſectionibus, fomentis emollientibus, & idoneâ victûs ratione ſedulò præcaveat, quæ ſi ob nimiam partium aponevroticarum tenſionem immineant, ampliationem vulneris quâ ſtatim ſolvuntur non procraſtinet.

INTESTINA per vulnus elapſa, ſi nullus adſit obex, citò citiùs in Abdomen refundantur, quod ſi propter ſtrangulationem obtineri nequeat, ad ampliationem vulneris confugiendum & prudentibus digitis Inteſtina intropellenda.

NON alia ſequenda eſt methodus in Omenti prolapſû niſi gangrænâ afficiatur, aut pars Omenti prorupta ob nimiam obeſitatem, nimiam vulneris ampliationem poſtulet; ſi enim immineat gangræna, Omenti ligatura efficiatur in parte ſanâ, & pars corrupta ſecetur. In altero autem caſû Omentum per vulneris oras ſtrangulatum relinquatur, & hujus ſeparatio Naturæ committatur, quâ peractâ, pars Omenti ſana cum vulnere coaleſcit, & herniæ ventrali ut plurimùm poſt ſanationem pertimeſcendæ impedimentum præbet. *

* Hanc methodum propoſuit Laudandus è noſtris M. Chauvin quâ nuper cum ſucceſſu non infelici uſus eſt.

PERICULOSA sine dubio vulnera de quibus actum est. Periculosiores viscerum læsiones propter contentorum effusionem, ex quâ gravissima, quin imò lethalia oriuntur accidentia; tota spes tamen non abjicienda. Si extùs prodeant Intestina, modò mediante suturâ ansæ formam exhibente, ad orificium vulneris contineantur, nec adhibeatur Pellionum sutura. Si extùs non prodeunt partes sauciatæ, & effusio materiarum fiat per alvum, effusorum exitus, quantùm fieri potest, idoneo sitû concilietur, sin minùs, unicum Ægrotantis præsidium in contra-apertura requiratur, modò collectæ materiæ locus innotescat.

PARTES in locum reductæ, idoneo sitû, debitâ que fasciatione contineantur, quæ si propter amplitudinem vulneris non suffecerint, ad gastroraphiam citò recurrendum. Absolutâ vulneris curatione, fasciæ ferreæ ope Herniæ ventrali provideat Chirurgus, oportunis venarum sectionibus, tenui victùs ratione, cæterisque pro re natâ remediis debellentur accidentia.

Has positiones, DEO JUVANTE, & præside M. LUDOVICO-ROBERTO GERVAIS Artium & Chirurgiæ Magistro, in Arte Obstetriciâ Demonstratore, antiquo Scholarum Moderatore, & è Regiâ Chirurgorum Academiâ, *tueri conabitur* CLAUDIUS-GABRIEL, BERTRAND, *Parisinus, Artium Liberalium Magister.*

PARISIIS,

IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS.

Die Veneris 31ma Decembris à sesqui-secundâ post meridiem ad Septimam. Anno Domini 1751.

PRO ACTU PUBLICO

ET

MAGISTERII LAUREA.

Typis DELAGUETTE Regiæ Chirurg. Academiæ Typographi 1751.